

บันทึก

เรื่อง การแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติรักษา
ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ที่ กท ๘๐๐๒/๑๕๑๔๗ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๓๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติว่า

“มาตรา ๔๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งและพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา ๕๑ กิ่งหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจรหรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรผู้จับกุมอีกกิ่งหนึ่ง

มาตรา ๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ วรรคสาม ค่าธรรมเนียมและค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น”

จากบทบัญญัติดังกล่าว กรุงเทพมหานครจึงขอหารือว่า ในกรณีที่มีการจับกุมและเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวโดยไม่มีผู้แจ้งความนำจับตามมาตรา ๕๑ จะแบ่งเงินค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจรหรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรผู้จับกุมกิ่งหนึ่งตามมาตรา ๔๘ วรรคสามได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจและกรมการปกครอง) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข) และผู้แทนกรุงเทพมหานครแล้ว เห็นว่า มาตรา ๔๘^๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและ

^๑ มาตรา ๔๘ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งและพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้ กล่าวคือ ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งความตามมาตรา ๕๑^๒ กึ่งหนึ่ง และให้แบ่งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจรหรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง โดยมีได้กำหนดให้เป็นเงื่อนไขซึ่งกันและกันหรืออีกนัยหนึ่งมิได้กำหนดว่าจะต้องมีบุคคลทั้งสองกลุ่มจึงจะจ่ายรางวัลได้ และสำหรับความในมาตรา ๕๙^๓ซึ่งบัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๕๘ วรรคสาม ค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นก็คงมีความหมายเพียงว่าค่าปรับที่เปรียบเทียบได้นั้นให้ตกเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น แต่ท้องถิ่นจะต้องนำไปจ่ายเป็นรางวัลให้แก่บุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๘ หากเป็นกรณีที่ไม่มีผู้แจ้งความ ก็ไม่มีส่วนที่จะต้องจ่ายให้แก่ผู้แจ้งความ เงินส่วนนั้นก็ย่อมตกเป็นสิทธิ์ขาดของราชการส่วนท้องถิ่น

นอกจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแล้วจะเห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ชัดเจนขึ้นเมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๙^๔ ประกอบกัน กล่าวคือกฎหมายประสงค์จะให้สิ่งจูงใจให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัดโดยมีรางวัลให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งจะบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เมื่อประชาชนได้ช่วยชี้เบาะแสที่ดีเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการบังคับการตามกฎหมายที่ดี ย่อมได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทนตามมาตรา ๕๘ สำหรับเจ้าหน้าที่นั้นถ้าละเลยหรือไม่ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัดก็อาจได้รับโทษตามมาตรา ๕๙ ได้ นอกจากนั้นเมื่อคำนึงถึงว่ากรณีที่มิใช่ผู้แจ้งความเจ้าหน้าที่ซึ่งดำเนินการไปตามคำแจ้งความกฎหมายยังให้รางวัลทั้งแก่ผู้แจ้งความและเจ้าหน้าที่ จึงไม่มีเหตุผลใดเลยที่เมื่อไม่มีผู้แจ้งความและเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปตามลำพังซึ่งน่าจะเป็นภาระที่ยากกว่าการมีการแจ้งความกฎหมายจะไม่ให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่นั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) จึงเห็นว่า ในกรณีที่มีการจับกุมและเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยไม่มีผู้แจ้งความตามมาตรา ๕๑ ก็สามารถแบ่งค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจรหรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรผู้จับกุมกึ่งหนึ่งตามมาตรา ๕๘ วรรคสามได้

ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา ๕๑ กึ่งหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจรหรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจรผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง

^๒ มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มิใช่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ประชาชนผู้พบเห็นอาจแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า และให้ถือว่าประชาชนผู้พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

^๓ มาตรา ๕๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๘ วรรคสาม ค่าธรรมเนียมและค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

^๔ มาตรา ๕๙ พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามที่มีการแจ้งความนั้น

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๕